

Riigikogu riigikaitsekomisjoni istungi protokoll nr 156

Tallinn, Toompea

Teisipäev, 09. september 2025

Algus 14.00, lõpp 16.39

Juhataja: Kalev Stoicescu (esimees)

Protokollija: Irene Kiil (konsultant)

Võtsid osa:

Komisjoni liikmed: Enn Eesmaa, Raimond Kaljulaid, Meelis Kiili, Leo Kunnas, Alar Laneman, Mati Raidma, Priit Sibul

Komisjoni ametnikud: Aivar Engel (nõunik-sekretariaadijuhataja), Külli Jõgeda (nõunik)

Puudusid: Vladimir Arhipov, Anti Poolamets, Peeter Tali ja Kristo Enn Vaga

Kutsutud: Siseministeeriumi pääste- ja kriisivalmiduse asekanstler Tuuli Räim, nõunik Kadi Luht-Kallas, nõunik Mari Tikan, õigusnõunik Kai Reinhold, Päästeameti varjumise ekspert Leho Lemsalu, Kaitseministeeriumi õigusloome valdkonna juht Eda Loo-Suun, Eesti Korterühistute Liidu juhatuse liige Urmas Mardi, Restate kinnisvaraarenduste projektijuht ja Eesti Kinnisvarafirmade Liidu juhatuse liige Ardi Roosimaa, Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liidu poliitika- ja õigusvaldkonna juht Keilin Tammepärg, Kaubandus-Tööstuskoja jurist Ireen Tarto, Eesti Linnade ja Valdade Liidu nõunik Robert Lippin, ettevõtja Uku Tuul (1. päevakorrapunkt)

Päevakord:

1. Vabariigi Valitsuse algatatud hädaolukorra seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (662 SE I) teise lugemise ettevalmistamine
2. Riigikaitsekomisjoni sügisistungjärgu töökava
3. Info ja muud küsimused

1. Vabariigi Valitsuse algatatud hädaolukorra seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (662 SE I) teise lugemise ettevalmistamine

Kalev Stoicescu juhatas päevakorrapunkti sisse ja andis sõna Siseministeeriumi pääste- ja kriisivalmiduse asekanstlerile. Siseministeerium esitas ettepanekud eelnõu muutmiseks oma 29.08.2025 [kirjaga](#) nr 1-6/3238-1.

Tuuli Räim ütles, et muudatusettepanekud keskenduvad kolmele põhivaldkonnale: ohuteavituse regulatsiooni täpsustamisele ja pädevuste määramisele, varjumise korralduse ja varjendite regulatsiooni loomisele ning elanikkonnakaitse koolituse kohustuslikuks

muutmisele kriitilistel ametikohtadel avalikus sektoris ja elutähtsate teenuste osutamisel.

Kadi Luht-Kallas andis ülevaate olulisemast ohuteavituse valdkonnas.

Tuuli Rääm täiendas, et ohuteavituse regulatsiooni muudatustega ei lisandu täiendavat bürokraatiat, vaid olemasolev korrastatakse.

Kalev Stoicescu küsis, et kas Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liidu esitatud ettepanekutega (vt 02.07.2025 [kiri](#) nr 5.1-1/98) on arvestatud.

Tuuli Rääm vastas, et esitatud ettepanekutest on arvestatud kulude kompenseerimisega seotud osa, kuid ettepanekut käsitleda ohuteavitussüsteemi osalisi elutähtsa teenuse osutajatena ei toeta.

Mari Tikan selgitas varjendite rajamise nõuetega seonduvat.

Tuuli Rääm lisas, et varjumiskoha definitsioon on varasemast selgemalt sätestatud.

Kalev Stoicescu andis sõna kutsutud külalistele.

Ireen Tarto tõi välja Eesti Kaubandus-Tööstuskoda seisukohad ja kommentaarid ning lisas, et saadavad oma arvamuse hädaolukorra seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse 662 SE kohta ka kirjalikult (vt 10.09.2025 saabunud [kiri](#) nr 4/152).

Uku Tuule sõnul ei ole mõistlik, et avalike varjendite rajamise kohustus tekib alates 1.07.2026 ehitusloa saanud hoonetele ja mitteavalike varjendite puhul lükatakse see kaks aastat edasi.

Tuuli Rääm kommenteeris, et jõustumise aeg on kavandatud järkjärgulisena, kuid töö varjendite ja varjumiskohtadega saab alata juba täna.

Keilin Tammepärg ütles, et Siseministeeriumi ettepanekud ei lahenda Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liidu (ITL) 02.07.25 arvamuses esitatud probleemi viivitamatu ohuteate edastamise kohta.

Mati Raidma palus täpsustada sireenidega seonduvat.

Kalev Stoicescu tegi ettepaneku vaadata läbi komisjonile esitatud muudatusettepanekud, sh ettevalmistatud juhtivkomisjoni muudatusettepanekute projektid ja teha nende kohta otsused.

Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsiooni muudatusettepanekut tutvustas **Raimond Kaljulaid**.

Komisjon tegi esitatud muudatusettepanekute kohta otsused järgmiselt:

1. Teha eelnõus järgmised sisuliselt omavahel seotud muudatusettepanekud:

1.1 Muuta eelnõu § 1 punktis 1 sätestatud §-i 13¹ sõnastust järgmiselt:

„§ 13¹. Viivitamatu ohuteate edastamine

(1) Paljude inimeste elu või tervist või riigi julgeolekut ohustava vahetult eelseisva või juba toimuva sündmuse või selle lõppemise korral edastatakse avalikkusele viivitamatu ohuteade, millega antakse juhised ohutuks tegutsemiseks, sealhulgas varjumiseks või ulatuslikuks evakuatsiooniks. Viivitamatu ohuteate edastamiseks kasutatakse riikliku ohuteavituse süsteemi EE-ALARM (edaspidi *EE-ALARM*).

(2) EE-ALARM käesoleva seaduse tähenduses on protokollide, protsesside ja tehnoloogiate kogum elanikkonnale viivitamatu ohuteate edastamiseks.

(3) Viivitamatu ohuteate edastamiseks valmistumist koordineerib Päästeamet. Koordineerimine hõlmab muuhulgas ohuteavituse kanalite kasutamise üldpõhimõtete väljatöötamist, ajakohastamist ning avalikkuse teadlikkuse suurendamist. Viivitamatu ohuteate edastamiseks valmistumise koordineerimisel teeb Päästeamet koostööd Häirekeskuse ning muu asjaomase asutuse ja isikuga.

(4) EE-ALARM-iga on kohustatud liituma:

- 1) massiteabevahendi valdaja, elektroonilise side ettevõtja ja riikliku mobiilirakenduse valdaja, kelle teenust tarbib vähemalt 10 000 lõppkasutajat;
- 2) avalikus ruumis paikneva elektroonilise teabeekraani valdaja, kelle ekraani ööpäevane eeldatav kontaktide arv ületab 10 000 inimest (edaspidi koos *edastaja*).

(5) EE-ALARM-i kaudu viivitamatu ohuteate edastamise võib otsustada valitsusasutus, eriolukorra juht, eriolukorra tööde juht ja kõrgendatud kaitsevalmiduse, erakorralise seisukorra või sõjaseisukorra ajal ka peaminister.

(6) Häirekeskus vahendab edastajale viivitamatu ohuteate üldjuhul EE-ALARM-i kaudu. EE-ALARM-i rikke korral vahendab Häirekeskus selle edastajale viivitamata muul viisil ning edastaja edastab selle avalikkusele viivitamata muul kokkulepitud viisil.

(7) Sireeniseadme kaudu viivitamatu ohuteate edastamise võib otsustada Päästeamet, Kaitseväge, Kaitsepolitsei, Politsei- ja Piirivalveamet, Keskkonnaamet, eriolukorra juht, eriolukorra tööde juht ning kõrgendatud kaitsevalmiduse, erakorralise seisukorra või sõjaseisukorra ajal ka peaminister.

(8) Sireeniseade käesoleva seaduse tähenduses on EE-ALARM-i tehnoloogiline osa, mis on omavahel ühendatud seadmete kogum, mille eesmärk on esitada heliga viivitamatu ohuteadet.

(9) EE-ALARM-i võib lisaks käesoleva paragrahvi lõigetes 5 ja 7 sätestatule kasutada järgmistel juhtudel:

- 1) Vabariigi Valitsuse või tema määratud valitsusasutuse otsusel hädaolukorra seaduse § 18 lõikes 3 nimetatud õppusel;
- 2) Kaitseväge otsusel kaitseväge teenistuse seaduse § 69 lõigetes 3 ja 3¹ nimetatud sõjaväelise väljaõppel;
- 3) Päästeameti otsusel EE-ALARM-i testimiseks.

(10) Päästeamet korraldab sireeniseadme kasutuselevõttu.

(11) Sisejulgeoleku tagamise valdkonna eest vastutav minister kehtestab määrusega:

- 1) viivitamatu ohuteate edastamise ja selleks valmistumise tingimused ning korra;
- 2) EE-ALARM-iga liitumise ja sellega seotud kulude hüvitamise tingimused ning korra;
- 3) sireeniseadme kasutuselevõtu, haldamise ja testimise tingimused ning korra.“.

1.2 Muuta eelnõu § 5 punkti 2 ja sõnastada see järgmiselt:

„2) paragrahv 105¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

§ 105¹. Viivitamatu ohuteate edastamine mobiiltelefonivõrgus

- (1) Mobiiltelefoniteenust osutav sideettevõtja tagab hädaolukorra seaduse §-s 13¹ sätestatud viivitamatu ohuteate edastamise kindlaksmääratud geograafilisel alal asuvale mobiiltelefoniteenuse kliendile ja rändlusteenuse kasutajale.
- (2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud ülesande täitmiseks võib mobiiltelefoniteenust osutav sideettevõtja töödelda mobiiltelefoniteenuse kliendi ja rändlusteenuse kasutaja asukohaandmeid.“

Selgitus: Võrreldes eelnõu algtekstiga on muudatusettepaneku nr 1.1 tekstis muudatused alla joonitud.

Kehtivas õiguses sisaldub ohuteavituse mobiilsidesõnumeid puudutav osa elektroonilise side seaduses (edaspidi ESS). Muudatusettepanekuga tuuakse õigusselguse ja õiguskorra terviklikkuse huvides ning tarbetute korduste vältimiseks ESS § 105¹ sätestatud ohuteavitust puudutav regulatsioon HOS-i kui ohuteavituse üldseadusesse (§ 13¹ lõige 1 ja lõige 9) ning ESS-i jääb eriregulatsioon mobiilsidesõnumite osas, mis puudutab subjektidele pandavat kohustust ning andmete töötlemise õigust (eelnõu § 5). Sisulisi muudatusi antud normitehniline muudatus kaasa ei too.

Lõikes 3 on täpsustatud Päästeameti koordineerivat ülesannet viivitamatu ohuteate edastamiseks valmistumisel, sätestades loetelu näitlikustatuna.

Võrreldes eelnõu algteksti § 5 punktiga 2 on lõike 9 punktis 3 loobutud testimise kordade arvu piirangust, kuna süsteemi arendades on vajalik seda esimestel aastatel kas terviklikult või osaliselt testida rohkem kui kord aastas, aga edaspidi eeldatavalt järjest vähem. Eelnõu algataja ei näe kordade arvust loobumisel olulist mõju, sest testimise korraldus reguleeritakse rakendusaktiga ning sellega kaasnevad märkimisväärsed kulud. Samuti tuleb testimisel arvestada süsteemi erinevaid komponente ning võimalusel kasutada lühisõnumeid võimalikult vähe. Siiski tuleb testimise puhul arvestada, et süsteemi ei devalveeritaks, mis võiks kaasa tuua olukorra, et elanikud ei süvene enam teavitusse, sest peavad seda automaatselt järjekordseks testimiseks. Väga konkreetsete kuupäevade ja testimise graafiku fikseerimine võib muuta süsteemi kergemini haavatavaks, võimaldades planeerida ründetegevusi testimise aegadele.

Riigikaitsekomisjon

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (konsensus: Enn Eesmaa, Raimond Kaljulaid, Meelis Kiili, Leo Kunnas, Alar Laneman, Mati Raidma, Priit Sibul, Kalev Stoicescu).

2. Muuta eelnõu § 1 punktis 2 sätestatud §-i 16¹ lõiget 5 ja sõnastada järgmiselt:

"(5) Kui Eesti Vabariigi vastu suunatud ründe või selle toimumise vahetu ohu korral ei saa Päästeamet ega Politsei- ja Piirivalveamet varjumist tagada, võib Kaitsevägi kohaldada edasilükkamatu pädevuse alusel käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud meetmeid, kui see on vajalik riigi sõjaliseks kaitsmiseks või selleks valmistumiseks."

Selgitus: Muudatusettepanek tuleneb vajadusest sünkroniseerida käesolev eelnõu Riigikogu menetluses oleva ja käesolevast eelnõust hiljem esitatud tsiviilkriisi ja riigikaitse seaduse eelnõu (668 SE) tekstiga arvestades viimatinimetatud eelnõu prognoositavat pikemat menetlusaega ja varjumise regulatsiooni kiire jõustamise vajadust, mis oleks tagatud (662 SE) eraldi menetlusega. Lõikega 5 sätestatakse Kaitseväge edasilükkamatud meetmed varjumise tagamiseks. Eesti riigi vastu suunatud ründe või selle vahetu ohu korral peab Kaitsevägi alustama riigi sõjalist kaitset või selleks valmistumist sõltumata sellest, kas on riigikaitseoline kriisiolukord või sõjaseisukord välja kuulutatud või mitte. Sellises olukorras võib olla vajalik asuda muu hulgas tagama varjumise tagamist ka selliselt, et Päästeamet ei ole otsustanud varjumise korraldamist või ei saa Päästeamet ega Politsei- ja Piirivalveamet rakendada meetmeid varjumise tagamiseks. Sellises olukorras on Kaitseväel pädevus kohaldada edasilükkamatuid meetmeid, kuni Päästeamet ning Politsei- ja Piirivalveamet saavad varjumise tagamise ülesande täitmise üle võtta (edasilükkamatu pädevus) ning ulatuses, mis on vajalik Kaitseväge põhiülesande täitmiseks. Edasilükkamatute meetmetena saab Kaitsevägi kohaldada samu riikliku järelevalve meetmeid ja vahetut sundi, mida seaduse järgi saavad kohaldada Päästeamet ning Politsei- ja Piirivalveamet varjumise tagamisel. Eesti riigi vastu suunatud ründe või selle vahetu ohu korral teavitab Kaitsevägi puudutatud täidesaatva riigivõimu asutusi, sh Päästeametit ning Politsei- ja Piirivalveametit. Teavituse alusel alustab Päästeamet varjumise tagamist vastavalt eelnevalt kokkulepitud plaanidele, kaasates vastavalt vajadusele Politsei- ja Piirivalveameti ja teised puudutatud isikud ja asutused. Eesti riigi vastu suunatud ründe või selle vahetu ohu korral ei pruugi Päästeamet või Politsei- ja Piirivalveamet olla võimelised varjumist tagama (nt lahingutegevuse ala, õhuründe ala vms) või vastavalt ründe iseloomule ümber korraldama (nt ei sobi kavandatud varjumiskohad kavandatava ründe tõttu tegelikult varjumiseks) või tegema seda vajaliku kiirusega. Sellises olukorras võib Kaitseväel oma põhiülesannete täitmise tagamiseks olla vajalik otsustada varjumine või anda sellega seonduvaid korraldusi, kasutades selleks edasilükkamatuid meetmeid. Erinevalt politseist (vt KorSi § 6 lg-d 3 ja 4) ei ole Kaitseväel üldist volitust riikliku järelevalve erimeetmete ja vahetu sunni kohaldamiseks, mistõttu tuleb need seaduses kindlaks määrata. Varjumise tagamisel Kaitseväge rakendatavad edasilükkamatud meetmed võivad olla samad, mis Päästeameti ning Politsei- ja Piirivalveameti rakendatavad riikliku järelevalve meetmeid ja vahetu sund varjumise tagamisel. Edasilükkamatu pädevuse üldine regulatsioon tuleneb KorSi § 6 lg-st 3 ja 4 ning seda käesolevas paragrahvis ei korrata.

Eelnõu algteksti § 16¹ lõikes 5 sisalduv volitusnorm sätestab Päästeameti täpsemad ülesanded varjumise korraldamisel sisejulgeoleku eest vastutava ministri määruse alusel. Selline sõnastus ei ole vajalik ja teeme ettepaneku eelnõu teksti muuta eelnimetatud uue

sõnastusega. Päästeameti ülesanded varjumisel sätestatakse eelnõus, need on avatud eelnõu seletuskirjas ja täiendavaks regulatsiooniks määruse tasandil puudub vajadus. Vajaduse ilmnemisel on võimalik täiendada siseministri 03.10.2014.a määrust nr 42 alusel antud „Päästeameti põhimäärus“.

Riigikaitsekomisjon

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (konsensus: Enn Eesmaa, Raimond Kaljulaid, Meelis Kiili, Leo Kunnas, Alar Laneman, Mati Raidma, Priit Sibul, Kalev Stoicescu).

3. Teha eelnõus järgmised sisuliselt omavahel seotud muudatusettepanekud:

3.1 Muuta eelnõu § 1 punktis 3 sätestatud §-e 16²-16⁴ ja sõnastada need järgmiselt:

„§ 16². Varjend

(1) Hoone omanik rajab varjendi hoonesse või selle vahetusse lähedusse.

(2) Varjend käesoleva seaduse tähenduses on hoone või selle osa, mis on rajatud varjumiseks ja mille konstruktsioon kaitseb inimest plahvatuse ning sellega kaasneva lööklaine, laialipaiskuva eseme ja õhusaaste, sealhulgas ioniseeriva kiirguse eest. Varjendid jagunevad avalikeks ja mitteavalikeks.

(3) Avalik varjend rajatakse, kui püstitatakse hoone, mille kasutusotstarbe tõttu külastavad seda rahvahulgad või mille suletud netopind on vähemalt 10 000 ruutmeetrit.

(4) Mitteavalik varjend rajatakse, kui püstitatakse:

1) elamu, majutus- või toitlustushoone, büroohoone, kaubandus- või teenindushoone või meelelahutus-, haridus-, tervishoiu- või muu avalik hoone või erihoone, mille suletud netopind on vähemalt 1200 ruutmeetrit;

2) tööstus- ja laohoone, mille suletud netopind on vähemalt 1500 ruutmeetrit.

(5) Kui hoone vastab nii käesoleva paragrahvi lõikele 3 kui ka 4, rajatakse avalik varjend.

(6) Avalikule varjendile tagatakse igaühele ligipääs varjumiseks. Mitteavalik varjend on ette nähtud eelkõige konkreetse hoone kasutajale.

(7) Varjendi omanik korraldab varjendi varjumiseks kasutuselevõtu 72 tunni jooksul Vabariigi Valitsuse otsusest arvates. Edasilükkamatul juhul otsustab varjendi varjumiseks kasutusele võtmise Päästeamet või Kaitsevägi.

(8) Vabariigi Valitsus kehtestab määrusega:

1) nõuded varjendile, selle suurusele ja mahutavusele ning kontrollile ja hooldusele;

2) varjendi rajamise kohustusega hoonete täpsema loetelu hoone kasutamise otstarbe ning vajaduse korral tööstus- ja laohoone tavapärase kasutajate arvu järgi.

§ 16³. Varjumisplaani koostamine

(1) Hoone omanik koostab varjumisplaani käesoleva seaduse § 16² lõikes 3 või 4 sätestatud hoone kohta, millele on antud kasutusluba.

(2) Varjumisplaanis hinnatakse hoones varjumise võimalusi, välja arvatud varjendi rajamise kohustusega hoone osas, kirjeldatakse varjumiseks valmistumist, varjumise läbiviimist ja varjumiskindluse suurendamist.

(3) Nõuded varjumisplaanile ning varjumisplaani koostamise korra kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.

§ 16⁴. Varjumiskoht

(1) Varjumiskoht käesoleva seaduse tähenduses on ehitis või selle osa või ajutine ehitis, mis on kohandatud varjumiseks ning mille konstruktsioon kaitseb inimest vähemalt plahvatusesga kaasneva laialipaiskuva eseme eest.

(2) Varjumiskohad jagunevad avalikeks ja mitteavalikeks. Avalikule varjumiskohale tagatakse igapäevase ligipääsu varjumiseks. Mitteavalik varjumiskoht on ette nähtud eelkõige konkreetse hoone kasutajale.

(3) Käesoleva seaduse § 16³ lõikes 1 sätestatud hoone omanik kohandab varjumiskoha kohandamise võimaluse korral hoone või selle osa varjumiskohaks, kui hoones ei ole rajatud varjendit.

(4) Varjumiskoht võetakse varjumiseks kasutusele käesoleva seaduse § 16² lõike 7 kohaselt.

(5) Vabariigi Valitsus kehtestab määrusega varjumiskoha kohandamise põhimõtted.“

Selgitus: Võrreldes eelnõu algtekstiga on muudatusettepaneku tekstis täpsustused alla joonitud. Muudatusettepanek tuleneb riigikaitsekomisjonis 10.06.2025 toimunud eelnõu arutelu käigus esitatud komisjoni liikmete tähelepanekutest ja Siseministeeriumi ettepanekutest.

Eelnõu § 16² lõikes 3 täpsustatakse avaliku varjendi rajamise eeldusi. Avalik varjend rajatakse, kui püstitatakse hoone, mille kasutusotstarbe tõttu külastavad seda rahvahulgad või mille suletud netopind on vähemalt 10 000 ruutmeetrit, st et peab olema täidetud üks kahest eeldusest, kas hoonet külastavad ravahulgad või on suletud netopind vähemalt 10 000 ruutmeetrit, mõlemad eeldused üheaegselt esinema ei pea.

Eelnõu § 16³ loetakse paragrahviks 16⁴ ja paragrahv 16⁴ loetakse paragrahviks 16³. Varjumisplaani sätted tõstetakse parema jälgitavuse huvides enne varjumiskoha sätteid, kuivõrd olemasolevates hoonetes koostatakse eelnevalt varjumisplaani, kus hinnatakse varjumise võimalusi, mille tulemusena kohandatakse võimalusel varjumiskoht.

Eelnõu § 16³ lõikes 1 kavandatud sätestatakse üheselt mõistetavalt, et varjumisplaani koostatakse kõikidel varjendi parameetritele vastavate hoonete kohta, millele on antud kasutusluba, st nii hoonete kohta, millele kehtib varjendi rajamise kohustus kui ka olemasolevate hoonete kohta.

Eelnõu § 16³ lõiget 2 muudetakse ja välistatakse varjumisplaanis varjumise võimaluse hindamise kohustus varjendi rajamise kohustusega hoone osas.

Eelnõu § 16⁴ lõiget 1 täiendatakse ja lisatakse varjumiskoha mõiste hulka ka ajutine ehitis, mis vastab varjumiskoha kohandamise põhimõtetele ning mille konstruktsioon kaitseb inimest vähemalt plahvatusega kaasneva laialipaiskuva eseme eest. Sisuliselt peetakse antud muudatusega silmas, et lubatud on ka nõ eraldiseisvad varjumiskoha põhimõtetele vastavad ehitised (<https://parnu.postimees.ee/8281575/nooruse-maja-juurde-toodi-betoonist-varjekohad>), mis võivad olla ajutise iseloomuga. Kõrgendatud ohu korral võib olla riigi või kohaliku omavalitsusüksuse huvi paigaldada avalikku ruumi ehitisi, mis kaitsevad inimesi vähemalt plahvatusega kaasneva laialipaiskuva eseme eest, kuid sellist ehitist ei saa pidada varjendiks, seda saab käsitada varjumiskohana.

Kavandatava HOS paragrahv 16⁴ lõikes 3 sätestatakse üheselt mõistetavalt, et olemasolevates hoonetes kohandatakse vastavalt varjumisplaanile võimalusel varjumiskoht, välja arvatud hoones, kuhu rajatakse varjend.

3.2 Muuta eelnõu § 1 punktis 6 teksti ja sõnastada see järgmiselt:

„6) riiklikku järelevalvet käesoleva seaduse § 16² lõigete 3 ja 4, § 16³ lõike 1 nõuete ning § 16² lõike 8, ja § 16³ lõike 3 ja § 16⁴ lõike 5 alusel kehtestatud nõuete täitmise üle teeb Päästeamet.“

Selgitus: Seoses sätete numeratsiooni muutusega võrreldes eelnõu algtekstiga on muudetud ka riikliku järelevalve sätete numeratsiooni. Tegemist on normitehnilise muudatusega.

Riigikaitsekomisjon

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (konsensus: Enn Eesmaa, Raimond Kaljulaid, Meelis Kiili, Leo Kunnas, Alar Laneman, Mati Raidma, Priit Sibul, Kalev Stoicescu).

4. Muuta eelnõu § 1 punktis 8 hädaolukorra seadust täiendava § 53 lõiget 23 ja sõnastada see järgmiselt:

„(23) Käesoleva seaduse § 16² lõikes 4 sätestatud varjendi rajamise nõuet ei kohaldata hoonele, mis on püstitatud või mille ehitusloa taotlus või ehitusteatis püstitamiseks on esitatud enne 2026. aasta 1. juulit.“.

Selgitus: Varjendid ja varjumiskohad tuleb rajada Kaitseväge poolt püstitatud ohuhinnangu ja ajaraami järgi. Avalike varjendite (kaubanduseksus) ja varjumiskohtade puhul on eelnõus sellest lähtutud. Samas ei järgita seda mitteavalike varjendite puhul (korterelamud). Eelnõu järgi tuleb avaliku varjendi rajamisel, milleks võib näiteks olla kaubanduskeskus, rajada varjend alates 2026. 1 juuli antud ehituslubade puhul. Samas mitteavalik varjend, mis on korterelamus, tuleb rajada alates 2028. 1. juuli väljastatud ehituslubade puhul. Oht sõjalise rünnaku korral on ühesugune. Pole kuidagi põhjendud, et korterelamud, kus inimesed viibivad pool ööpäevast, oluliselt rohkem kui kaubanduskeskustes, saavad varjendi ehitamise nõude kaks aastat hiljem.

Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon

Juhtivkomisjon: ARVESTADA SISULISELT vt muudatusettepanek nr 5 (konsensus: Enn Eesmaa, Raimond Kaljulaid, Meelis Kiili, Leo Kunnas, Alar Laneman, Mati Raidma, Priit Sibul, Kalev Stoicescu).

5. Asendada eelnõu § 1 punktis 8 sätestatud § 53 lõike 22 tekstiosa „lõikes 3“ tekstiosaga „lõigetes 3 ja 4“ ning jätta eelnõust välja lõige 23.

Väljajäetav tekst:

„(23) Käesoleva seaduse § 16² lõikes 4 sätestatud varjendi rajamise nõuet ei kohaldata hoonele, mis on püstitatud või mille ehitusloa taotlus või ehitusteatis püstitamiseks on esitatud enne 2028. aasta 1. juulit.“

Selgitus: Olles ära kuulanud eelnõuga seotud huvigrupid, Siseministeeriumi ja Kaitseministeeriumi ametnikud otsustas riigikaitsekomisjon oma 09.09.2025 istungil konsensuslikult, et nii avalike ja mitteavalike varjendite rajamise kohustuse tähtaeg peab olema sama 2026. aasta 1. juuli.

Riigikaitsekomisjon

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (konsensus: Enn Eesmaa, Raimond Kaljulaid, Meelis Kiili, Leo Kunnas, Alar Laneman, Mati Raidma, Priit Sibul, Kalev Stoicescu).

6. Muuta eelnõu § 1 punktis 8 sätestatud § 53 lõiget 24 (uue numeratsiooni järgi lõige 23) ja sõnastada see järgmiselt:

„(23) Varjumisplaani koostatakse käesoleva seaduse § 16³ lõike 1 nimetatud hoone osas:

- 1) kasutusloa olemasolul hiljemalt 2027. aasta 1. juuliks;
- 2) kasutusloa puudumisel kasutusloa taotlemise hetkeks.“

Selgitus: Varjendite rajamise kohustus kohaldub ehitatavatele hoonetele tulenevalt eelnõu § 53 lõikest 22 alates 2026. aasta 1. juulist ning sellistele hoonetele kohaldub varjumisplaani koostamise kohustus. Olemasolevatel hoonetel ehk hoonetel, millele on selleks hetkeks väljastatud kasutusloa, kehtib muudatusettepaneku kohaselt varjumisplaani koostamise kohustus hiljemalt 1. juuliks 2027. aasta ehk selleks kuupäevaks peab olema olemasolevates kasutusloaga ja seaduses nimetatud parameetritele vastavates hoonetes koostatud varjumisplaani. Hoonete osas, millele ei ole 1. juuli 2027 seisuga kasutusloa antud, kehtib kohustus varjumisplaani koostada hiljemalt kasutusloa taotlemise hetkeks (vt ka muudatusettepanekut nr 7 muudatust ja selgitust). Eelnõu algteksti § 53 lõige 24 (uue numeratsiooni järgi lõige 23) on jagatud lõigeteks 24 ja 25 (uue numeratsiooni järgi lõigeteks 23 ja 24).

Riigikaitsekomisjon

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (konsensus: Enn Eesmaa, Meelis Kiili, Leo Kunnas, Alar Laneman, Mati Raidma, Kalev Stoicescu).

7. Täiendada eelnõu § 1 punktis 8 sätestatud §-i 53 uue lõikega 25 (uue numeratsiooni järgi lõige 24) järgmises sõnastuses:

„(24) Võimalusel kohandatakse varjumiskoht käesoleva seaduse § 16⁴ lõikes 3 nimetatud hoonesse või selle osasse:

- 1) kasutusloa olemasolul hiljemalt 2028. aasta 1. juuliks;
- 2) kasutusloa puudumisel kasutusloa taotlemise hetkeks.“

Selgitus: Eelnõu algteksti § 53 lõige 24 (uue numeratsiooni järgi lõige 23) on jagatud lõigeteks 24 ja 25 (uue numeratsiooni järgi lõigeteks 23 ja 24). Lõikes 24 sätestatakse olemasolevates hoonetes, millele on antud kasutusluba, varjumiskoha kohandamise kohustus hiljemalt 2028. a 1. juuliks ehk selleks kuupäevaks peab olema olemasolevates kasutusloaga ja seaduses nimetatud parameetritele vastavates hoonetes võimalusel kohandatud varjumiskoht. Hoonete osas, millele ei ole 1. juuli 2028 seisuga kasutusluba antud ehk on olemas ehitusluba ja hoonet alles ehitatakse, kehtib kohustus koostada nii varjumisplaani hiljemalt kasutusloa taotlemise hetkeks kui ka samaks ajaks kohandada võimalusel hoones varjumiskoht. Viimasena märgitud hoonete omanikel tuleb seega arvestada, et kasutusloa taotlemisega on seotud kaks lisategevust: varjumisplaani koostamine ja võimalusel varjumiskoha kohandamine. Arvestades ehitusloa viieaastast kehtivust, on ehitatavates hoonetes kavandatud regulatsioon asjakohane, kuna võimaldab hoone omanikul ajaliselt läbi mõelda ehitatavas hoones nii varjumise korraldus kui võimalusel kohandada hoone kasutajatele varjumisvõimalus.

Riigikaitsekomisjon

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (konsensus: Enn Eesmaa, Meelis Kiili, Leo Kunnas, Alar Laneman, Mati Raidma, Kalev Stoicescu).

Otsustati:

- 1.1. Teha ettepanek võtta eelnõu täiskogu päevakorda 17.09.2025 (konsensus: Enn Eesmaa, Meelis Kiili, Leo Kunnas, Alar Laneman, Mati Raidma, Kalev Stoicescu).
- 1.2. Kui teine lugemine lõpetatakse, teha ettepanek võtta eelnõu täiskogu päevakorda ja viia läbi lõpphääletus 24.09.2025 14:00 (konsensus: Enn Eesmaa, Meelis Kiili, Leo Kunnas, Alar Laneman, Mati Raidma, Kalev Stoicescu).
- 1.3. Jätkata arutelu komisjonis 15.09.25 (konsensus: Enn Eesmaa, Meelis Kiili, Leo Kunnas, Alar Laneman, Mati Raidma, Kalev Stoicescu).

2. Riigikaitsekomisjoni sügisistungjärgu töökava

Jätkati komisjoni sügisistungjärgu töökava arutelu.

3. Info ja muud küsimused

Päevakorrapunkti ei arutatud.

(allkirjastatud digitaalselt)
Kalev Stoicescu
juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)
Irene Kiil
protokollija